

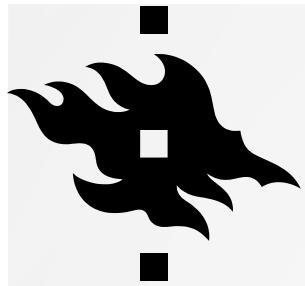

Miten koulutusohjelmayhteisö voi tukea opiskelijan urasuunnittelua?

Kaikki ohjaavat webinaari 5.4.2022 @ UEF

Eric Carver

Opetuksen strategiset palvelut, Helsingin yliopisto

TÄNÄÄN

Case-esimerkki urasuunnittelun tuen kehittämisessä koulutusohjelmatasolla (kehittämistehtävä Itä-Suomen yliopiston uraohjauksen erikoistumisopinnot 2018-19).

1. Helsingin yliopiston humanistiselle tiedekunnalle tehdyn kehittämisprojektin lyhyt esittely ja valittu teoreettinen viitekehys
2. Suositukset humanistiselle tiedekunnalle 2019
3. Reflektio ja ajatuksia urasuunnittelutaitojen kehittämisestä nyt keväällä 2022
4. Kysymyksiä ja keskustelua

Eric Carver

Vastaan Helsingin yliopistosta valmistuneiden työllisyyden seurannasta. Työtehtäviin kuuluu myös koulutuksen laadunhallintaan ja opiskelijoiden ohjaukseen ja hyvinvointiin liittyviä asioita.

Työskentelin uraohjaajana urapalveluissa vuosina 2009-2015. Uraohjaajat- ja -valmentajat ry:n pj 2013-2017.

Juonnan tällä hetkellä [Opiskelijoiden ohjaus yliopistossa](#) podcastia.

Koulutus

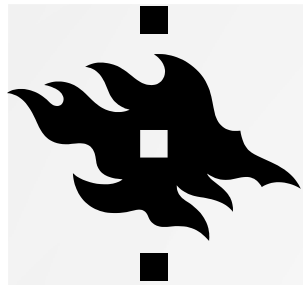
- Uraohjauksen erikoistumisopinnot (Itä-Suomen yliopisto 2019)
- Filosofian maisteri, historian, yhteiskuntaopin ja elämäntutkimuksen aineenopettajan pätevyys (Turun yliopisto 2009).

eric.carver@helsinki.fi

gsm. +358 50 5935019

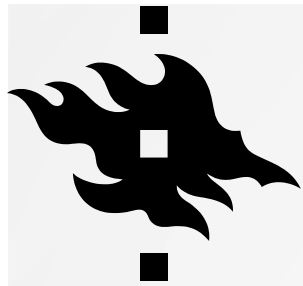
https://twitter.com/ee_carver

<https://www.linkedin.com/in/eric-carver-4105694/>

TARJOUS HUMANISTISELLE TIEDEKUNNALLE URASUUNNITTELUN TUKI MAISTERIOHJELMISSA (2018)

- Eric Carver (opetuksen strategiset palvelut (ex.urapalvelut) suoritti uraohjauksen erikoistumisopinnot 2018-19. Opintoihin kuului kehittämistehtävä.
- Urapalveluiden koulutus- ja uraohjaustiimin näkemys kehittämistehtävästä: urasuunnittelun tuen mallit maisterivaiheessa voisivat olla hyvä kehittämistehtävän aihe. Yliopistossa keskitytty (2016-17) tutkinnonuudistuksessa vahvasti kandidivaiheen työelämäikkunan kehittämiseen, mikä oli ihan ymmärrettävä priorisointi. Mutta maisterivaihekin on tärkeä.
- Humanistisen tiedekunnan tiedekuntaneuvoston kokouksessa (kevät 2018) tämä nimenomainen teema nousi esiin uraseurantatulosten käsittelyn yhteydessä.
- Carver tiedusteli alkusyksystä 2018 tiedekunnan ja maisteriohjelmien halua lähteä yhteiseen kehittämisprojektiin. Mukaan lähti lopulta 2 ohjelmaa (lisäksi 2 ohjelmaa harkitsi vakavasti, mutta silloiset resurssit eivät riittäneet):
 - **Alue- ja kulttuurintutkimuksen maisteriohjelma**
 - **Suomen kielen ja suomalais-ugrilaisten kielten ja kulttuurien maisteriohjelma**

Urataitonäkökulma urasuunnittelun tukeen

- Omien vahvuuksien ja kiinnostuksen kohteiden tunnistaminen
- Aktiivinen perehtyminen oman alan työmarkkinoihin
- Opintojen ja uran suunnitteluun liittyvän päätöksenteon tukeminen
- Työnhakutaitojen kehittäminen

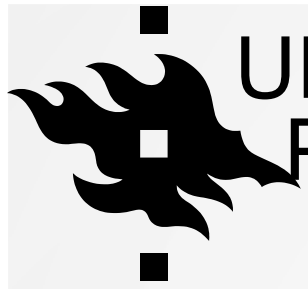
HY:n urapalveluiden urataitomalli muokattu

Sampson, J., Reardon, R. & Peterson, G. & Lenz, J. (2004) Career Counseling & Services. A Cognitive Information Processing Approach.

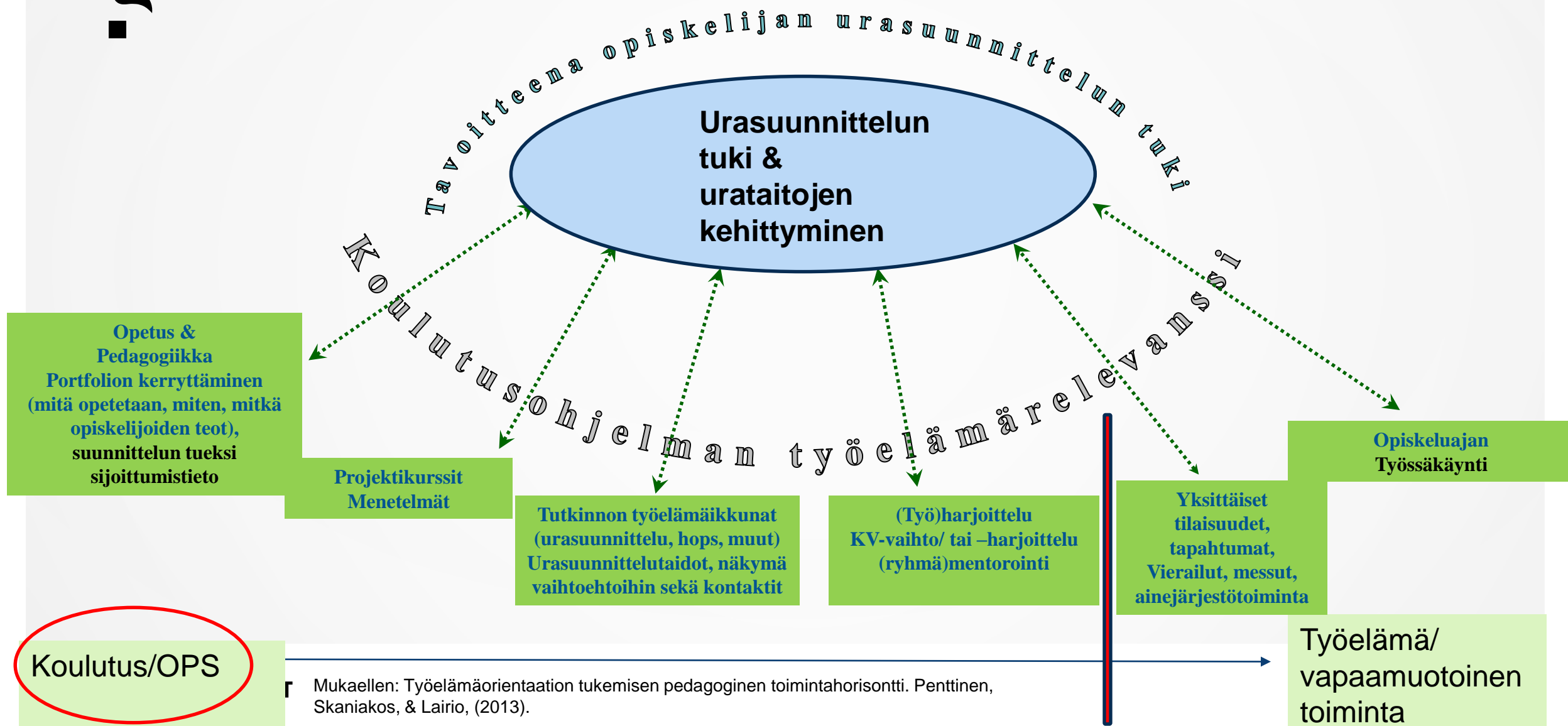
& Watts A. G. (2006) Career development learning and employability. The Higher Education Academy. Learning and employability, Series Two. Pohjalta.

Ohjauksen vertauskuvat (Vehviläinen 2014, 218-219)

Vertauskuva	Kuvaus	Fokus
Matka	<p>Opiskelija on maisteriohjelmassa tietyn rajatun ajan. Kokemus on hänelle ainutlaatuinen ja ainutkertainen.</p> <p>Matkalla on alku ja loppu ja tietyt välivaiheet. Keskeistä tunnistaa matkan eri vaiheiden keskeiset tiedolliset ja emotionaaliset kysymykset, oppimishaasteet, mutta myös voimavarat ja matkaa edistävät asiat.</p>	<p>Miten hyvin maisteriohjelmassa tunnistetaan ja yhdessä tiedostetaan opiskelijan matkan eri vaiheet ja niihin liittyvät keskeiset asiat urasuunnittelun näkökulmasta?</p>
Tila	<p>Miten opiskelijoita ohjataan? Mihin asioihin ohjaustyössä keskitytään? Mikä on urasuunnittelun tuen rooli ohjauksessa? Millaisia kohtaamisia ohjausvuorovaikutuksessa luodaan?</p>	<p>Miten urasuunnittelun tuki näkyy ohjauksessa?</p>
Ympäristö (valittu lähestymistapa)	<p>Tarkastelussa maisteriohjelma oppimisympäristönä ja toimintakulttuurina. Ohjelman opetussuunnitelma, kuvatut pedagogiset tavoitteet (osaamistavoitteet), mutta myös eetos, ja piilo-opetussuunnitelma.</p> <p>Ympäristöön liittyvät myös eriliset ohjelman toimintaan vaikuttavat rakenteet (organisaatiomalli jne), toimijaryhmät (esim. ainejärjestö, alumnit), toimintatilat (joissa kohdataan/ ei kohdata), eriliset ohjeet ja oppaat.</p>	<p>Miten ohjelma ohjaa ja opettaa yhteisönä/ ympäristönä opiskelijoita? Miten uraohjauksen tuki näkyy ja konkretisoituu maisteriohjelmaympäristössä?</p>

URASUUNNITTELUN TUEN NYKYTILAN ANALYYSI PEDAGOGISEN TOIMINTAHORISONTIN AVULLA

COMMUNITY OF PRACTICE: A SOCIAL APPROACH TO LEARNING

(WENGER 1998, 5)

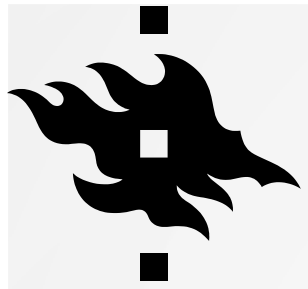
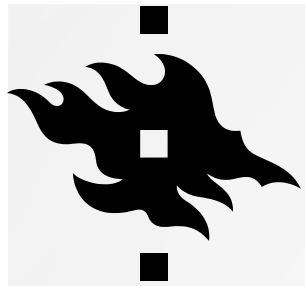

Figure 0.1. Components of a social theory of learning: an initial inventory (page 5)
Wenger, Etienne (1998): Communities of Practice.
Learning, Meaning and Identity

SUOSITUKSET HUMANISTISEN TIEDEKUNNAN MAISTERIOHJELMILLE

- Pedagoginen lähtötila-analyysi 3-9 vuoden välein
- Urasuunnittelunäkökulman vahvistaminen maisterivaiheen alussa
- Reflektion tuki läpi opiskelun
- Opintoihin kuuluvan harjoittelun systemaattinen kehittäminen
- Alumnitoiminnan kehittäminen
- **Urasuunnittelun tuen kehittäminen strategisesti**

Jokainen suositus ja sen mahdollinen ohjelmakohtainen toteutustapa voidaan arvioida yksittäin ohjelmissa. Kokonaisvaltainen tarkastelu kuitenkin suositeltavaa.

Pedagoginen lähtötila-analyysi koulutusohjelmassa

AINEISTO

1. Koulutuksen kuvaukset:
Tutkintovaatimukset, ohjelman
opetussuunnitelma ja kuvatut
pedagogiset tavoitteet
(osaamistavoitteet), kuvattu HOPS

2. Ohjelmayhteisön tuottama puhe ja
diskurssit, näkökulmana erityisesti
ohjelman eetos (= eettinen
asennoituminen tai erityisluonne) ja
piilo-opetussuunnitelma

3. Käytännön opetus- ja ohjustyö

TUTKIMUSKYSYMYKSET

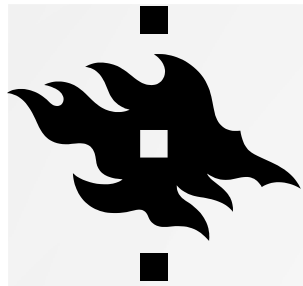
1. Miten uraohjauksen tuki *on kuvattu* ja mitä se kertoo siitä miten tuki *konkretisoituu* maisteriohjelmaympäristössä?
2. Miten urasuunnittelun tuen paikka paikka (yksi paikka, pari paikkaa vai läpi tutkinnon) *on kuvattu*?

3. Miten *ohjelmayhteisössä* (opettajat ja opiskelijat) *puhutaan* ohjelman paikasta ja suhteesta tieteen kenttään ja yhteiskuntaan?
4. Mihin valmistuneiden oletetaan työllistyvän?
5. Minkälaisia urapolkuja pidetään arvokkaina ja toivottuina?

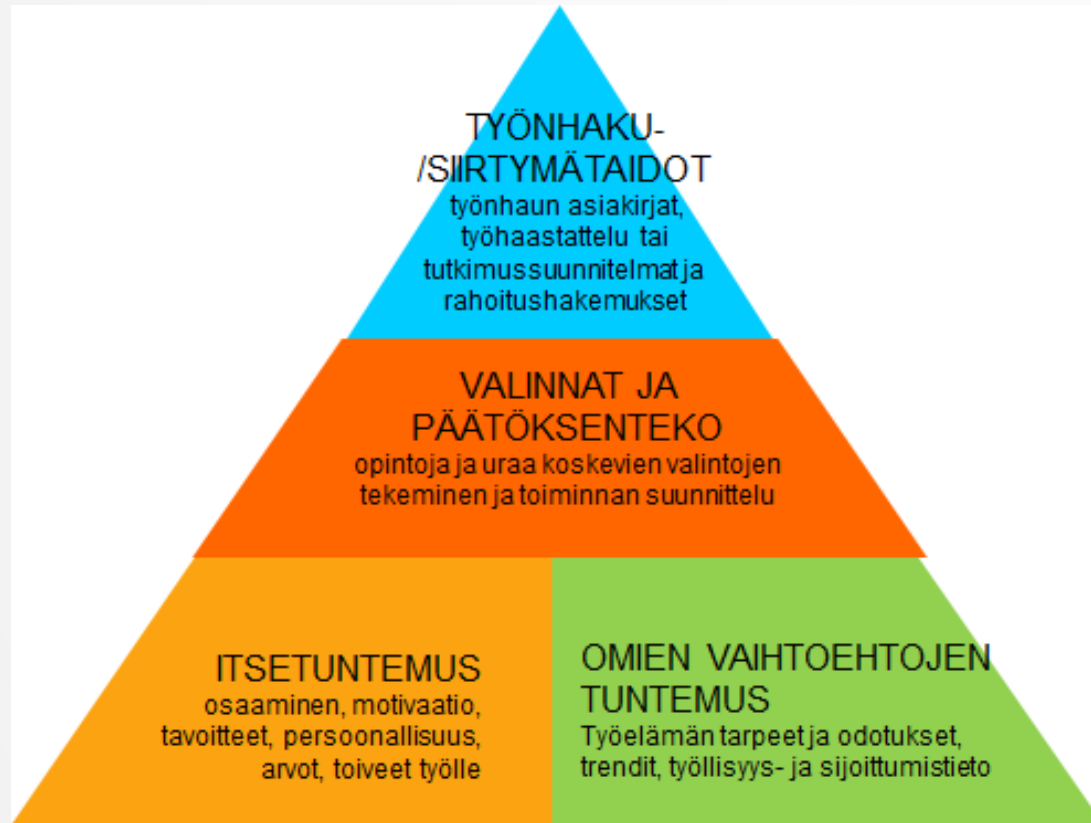
6. Miten uraohjauksen tuki *konkretisoituu* maisteriohjelmaympäristössä opetuksessa ja ohjauksessa?

Ohjelma-
yhteisö tutkii
omaa
toimintaansa.

Pedagoginen
lähtötila-analyysi
Eric Carver 2019.

Urataitonäkökulma opintojen alkuvaiheeseen

Teemojen käsittely johdantokurssilla, orientaatiovaiheessa ja HOPS-ohjauksessa.

Osaamistavoitteet, opetus ja ohjaus.

Urasuunnittelun tuki kuvattu selvästi, ohjelman toimintamalli opiskelijoiden ja opettajien tiedossa.

Urapalveluiden tuki ohjelmille.

HY:n urapalveluiden urataitomalli muokattu

Sampson, J., Reardon, R. & Peterson, G. & Lenz, J. (2004) Career Counseling & Services. A Cognitive Information Processing Approach.

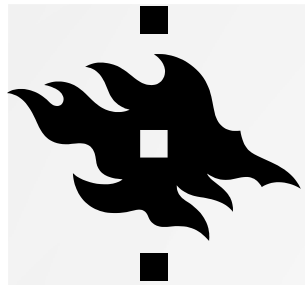
& Watts A. G. (2006) Career development learning and employability. The Higher Education Academy. Learning and employability, Series Two. Pohjalta.

Eric Carver 2019.

Opetuksen strategiset palvelut

Asia	Kysymyksiä ratkaistavaksi liittyen portfolion käyttöönottoon (Itkonen 2019)
Miksi?	
Osaamistavoitteet, sisältö	Onko refleктоiva? Kuten oppimispäiväkirja? Tarina matkasta tai tavoitteiden saavuttamisesta tai tarina henkilökohtaisesta kasvusta? Kokoelma taitoja ja osaamista? Tai sekoitus kaikista näistä?
Mitä?	
Portfolion tyyppi	Perusportfolio vai elävä, päivitetty arkisto vai julkinen "näyttö" -portfolio?
Yksityinen vai julkinen?	Onko portfolio tarkoitettu vain yksittäiselle opiskelijalle ja hänen opettajilleen (yksityinen) vai jaetaanko portfolio muiden opiskelijoiden kanssa ja ohjelmayhteisön sisällä (puolijulkinen) vai onko portfolio myös julkisesti työnantajien saatavilla (julkinen)? Vai onko opiskelijoilla erilaisia versioita portfolioistaan (yksityinen, puolijulkinen ja julkinen?)
Milloin?	
Paikka tutkinnossa	Onko portfolio osa tiettyjä kursseja ja / tai opintokokonaisuuksia vai onko se erillinen kokonaisuus? Saavatko opiskelijat opintopisteitä sen tekemisestä? Päivitetäänkö portfolioa koko opintoprosessin ajan vai tehdäänkö se vain kerran? Liittyykö portfolio ohjaukseen, urasuunnittelun tukeen jne.?
Miten?	
Formaatti ja rakenne.	Mitä sisältöä sisältyy (teksti, visuaalinen ja audiovisuaalinen aineisto, osaamisen esittely)? Mikä on tasapaino eri sisältöjen välillä? Kuinka teksti tulkitsee, selittää ja yhdistää muut materiaalit yhteen? Muodostavatko materiaalit ja reflektiivinen teksti kattavan henkilökohtaisen tarinan tai kertomuksen vai onko portfolio lähinnä vain asiaan liittyvien aineistojen kokoelma?
Järjestelmä	Mitä järjestelmää tai teknistä ratkaisua käytetään (Moodle, LinkedIn tai työkalut, jotka on erityisesti suunniteltu portfolioa varten)?
Pedagoginen tuki ja resurssit	Kuka lukee ja kommentoi portfolioa? Kuka ohjaa ja valvoo? Mikä on työnjako opettajien, ohjaajien, henkilökohtaista opintosuunnitelmaa ohjaavien opettajien ja graduohjaajien välillä? Mikä on opettajien ja muiden opiskelijoiden rooli (vertaistuki)?
Palaute	Mihin palaute keskittyy? Tulokset vai prosessi? Mitä kriteerejä käytetään palautteessa ja arvioinnissa?

Table 18. Portfolio Implementation Questions for Degree Programmes. Adapted from Leena Itkonen 2019.

HARJOITTELUN ROOLI OSANA KOULUTUSTA, OSAAMISEN KEHITTYMISTÄ, AMMATILLISTA KASVUA, URATAITOJEN KEHITTYMISTÄ...

- Mahdollisuus vs. pakko
- **Arvostettu, tunnistettu, selkeä ja oletettu osa tutkintoa (oma kurssikoodi!)**
- Käsitellään opintojen orientaatiovaiheessa, HOPS-ohjauksessa
- Linkitetään harjoittelupaikan valinnan/ paikan haun suunnittelu osaksi urasuunnittelua

- Arvioidaan:
- Harjoittelu oppimiskokemuksena. Kehittikö osaamista?
- Tunnistettiinko oma osaaminen arvokkaana? Vahvistaako kuuluvuuden tunnetta tiettyyn profession/ammattiin /asiantuntijaryhmään?
- Tukeeko ammatti/asiantuntija-identiteetin kehittymistä?
- Tukeeko urasuunnittelua?

- Osaamistavoitteet kuvataan selkeästi
- Tuetaan opiskelijan omaa tavoitteiden asettamista (opetushenkilökunta/ harjoittelun ohjaaja työpaikalla)

- Tuetaan reflektointia (oman työn, osaamisen kehittymisen) harjoittelun aikana. Palaute linkitetään osaamistavoitteisiin.
- Pohditaan tarkkaan minkälainen raportti harjoittelusta laaditaan. Yksityiset raportit ja niistä tehdyt puolijulkiset raportit (muut opiskelijat voivat lukea, jako esim. Moodlessa)
- Annetaan palautetta raportista ja käsitellään se opettajan kanssa. Linkitetään ohjaukseen/ urasuunnittelun tukeen, mahdolliseen portfolioon.

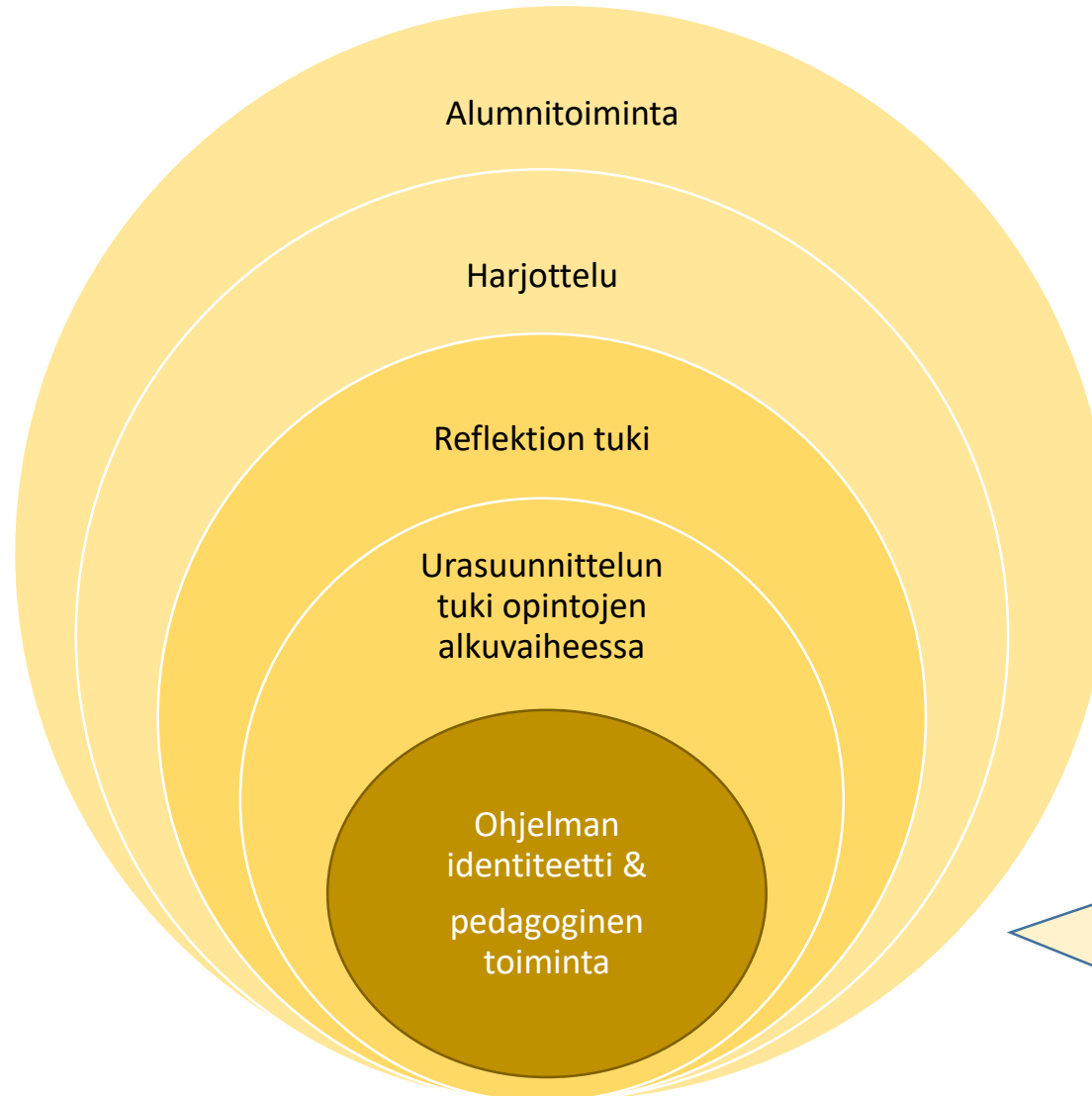
ALUMNITOIMINNAN KEHITTÄMINEN

- Kestävässä alumnitoiminnassa tärkeää yhteistyö:
tiedekunta, osasto(t), koulutusohjelmat, opiskelijajärjestöt, alumnijärjestöt, alumniien vapaat verkostot/ toimijaryhmät
- Kehitetään toimintaa, joka palvelee kaikkien intressejä ja kiinnostaa osallistumaan.
- Kehystetään alumnitoiminnan kohderyhmä järkevästi: jos se ei ole nykyinen maisteriohjelma, valitaan joku muu alumniien tunnistama, läheiseksi kokema (esim. kaikki alue- ja kulttuuritieteistä valmistuneet vs. nykyinen ALKU-maisteriohjelma)
- Mikä tahansa alumnitoiminta ei suoraan ole urasuunnittelun tukea, mutta sen piirissä voidaan organisoida toimintaa, joka voi hyödyttää opiskelijoiden urasuunnittelua paljonkin.

Urasuunnittelun tuen kehittäminen strategisesti maisteriohjelmassa

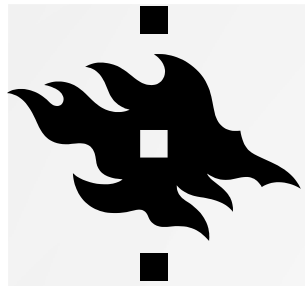
1. Ohjelman pedagoginen lähtötilanneanalyysi tarvitaan säännöllisesti

- Ohjelman profiili, osaamistavoitteet
- Avainkäsitteet ja -teoriat, tutkimusmenetelmät
- Eetos ja arvot
- Missä ovat aiemmat tutkinnon suorittaneet ja minne opiskelijoiden odotetaan menevän valmistumisen jälkeen?

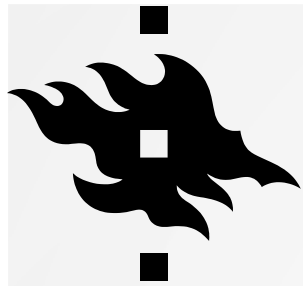
3. Luodaan ja vaalitaan tiloja ohjelmaympäristössä, jotka tukevat opiskelijoiden yksilöllisen identiteetin kehittymistä ja ammatillista kasvua

2. Ylläpidetään ja kehitetään pedagogisia toimintamalleja, jotka tukevat opiskelijoiden urasuunnittelua ja urataitojen kehittymistä

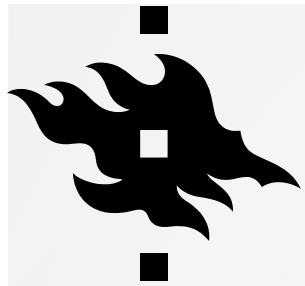
REFLEKTIO JA AJATUKSIA URASUUNNITTELUTAIDOJEN KEHITTÄMISESTÄ NYT 2022

- Koulutusohjelmayhteisönäkökulma toimii. Ohjelmayhteisössä käytävä dialogi on todella arvokasta. On tärkeää, että kaikki osallistuvat ja ohjelman identiteettiä (tai identiteettejä) rakennetaan yhdessä.
- Urataitonäkökulma on liian suppea, laaventaisin sitä niin kuin HY:n urapalveluissa on tehty viime vuosina (ks. seuraava dia).
- Ohjausroolien ja prosessien paikallinen määrittely keskeistä (opetus- ja tutkimushenkilökunta, lähipalvelut, erikoisohjauspalvelut, tätä työtä tehdään nyt HY:ssä).
- Korona-ajasta toipuminen vie aikaa. Moni asia on jäänyt tapahtumatta, merkityksellisiä on jäänyt vuoropuheluja käymättä ja tärkeitä yhteyksiä ja verkostoja syntymättä.
Tapahtumattomien asioiden tapahtumiselle luotava nyt edellytyksiä.

URA- JA TYÖLLISTYMISSVALMIUDET JA NIIDEN OSAAMISTAVOITTEET

Kategoria (pääoma)	Keskeiset valmiudet	Opiskelija osaa... (tavoitteet)	Käytännön esimerkkejä
Inhimillinen pääoma	koulutuksen tuottama osaaminen ja tieto (sis. siirrettävät taidot ja urataidot)	mm. soveltaa tutkinnon tuottamaa osaamista, osoittaa siirrettäviä taitoja.	Osaamisen tunnistaminen, työkokemusten tarkastelu, työhakudokumenttien laatiminen, työhaastatteluun valmistautuminen, omien osaamistavoitteiden laatiminen
Sosiaalinen pääoma	verkostot, kontaktit, sosiaaliset suhteet, verkostoituminen.	mm. tunnistaa laajasti työrooleja, arvioida työmarkkinoiden muutoksia, kuvata alansa keskeiset toimijat.	Informaatiohaastattelu, alumnien uratarinat, verkostoitumismahdollisuudet/-tilaisuudet, työnantajien kohtaaminen
Kulttuurinen pääoma	sisäistetty käytös, symboliset resurssit, kulttuurisesti arvostettu tietämys	mm. osoittaa koulutuksen ulkopuolisen kokemuksen lisäarvon, arvioida organisaatiokulttuureja.	Harjoittelu, harjoittelukokemusten reflektointi, tulevaisuuden työelämätaitojen tunnistaminen
Identiteettipääoma	henkilökohtainen narratiivi, työllistyvyyteen investointi, identiteetin muodostus	mm. arvioida omaa osaamistaan, tunnistaa arvonsa ja motivaationsa.	Omien arvojen/motivaattoreiden/kiinnostusten kohteiden/vahvuuksien tarkastelu, meta-CV, portfolio, mahdollisten tulevaisuuksien pohtiminen
Psykologinen pääoma	vastoinkäymisten sietokyky, sopeutuvuus, sinnikkyys	mm. sietää epävarmuutta, ottaa hallittuja riskejä, osaa sopeutua.	Tavoitteiden asettaminen, omien resurssien tarkastelu

OPIKELIJOIDEN OHJAUS YLIOPISTOSSA -PODCASTIN TEEMAT

Podcastissa käsitelty tähän
mennessä

- Opetus- ja tutkimushenkilökunnan ohjausroolia (5 jaksoa)
- Opiskelijoiden hyvinvointia (4 jaksoa)
- Uraohjausta (3 jaksoa) →
- *Tulossa väitöskirjatutkijoiden ja tohtorikoulutettavien ohjaus (3 jaksoa)*

Podcast-jaksot ja tekstivastineet:

<https://blogs.helsinki.fi/ohjausyliopistossa/>

Opiskelijoiden ohjaus yliopistossa

Opiskelijoiden ohjaus yliopistossa
12. Digitaaliset työvälineet urasuunnittelun ja ohjauksen tukena. Yliopisto-opettaja Leena Itkonen
4 days ago
42:41

Write a comment

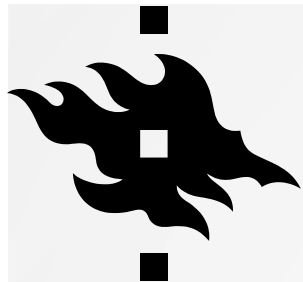
2 Share Copy Link Edit More 42

Opiskelijoiden ohjaus yliopistossa
11. Opiskelijoiden uraohjaus yliopistossa. Sanna Tuominen ja Susanna Ahteensuu
11 days ago
44:25

1 Share Copy Link Edit More 70

Opiskelijoiden ohjaus yliopistossa
10. Urasuunnittelutaitojen kehittyminen opinnoissa. Uraohjaajat Sanna Grannas ja Jarkko Immonen
18 days ago
49:21

1 Share Copy Link Edit More 77

LÄHTEITÄ

- Aronen, Päivi (2005): Bologna Process at the University of Helsinki Policies for the Bachelor's and Master's degree programmes. Planning and Development / Academic Affairs, University of Helsinki.
- Carver, Eric (2020) DEVELOPING SUPPORT FOR STUDENTS' CAREER PLANNING IN MASTER'S PROGRAMMES. From Programme Identity to Pedagogical Practice. University of Helsinki 21.4.2020.
- Carver, Eric, Kannianen, Minna-Rosa, Itkonen Leena (2014): Tulevaisuus tässä ja nyt – työelämäorientaatio Helsingin yliopistossa 10 vuotta. Helsingin yliopiston urapalvelut
- Itkonen, Leena (2019): Portfoliotyon tueksi. Slideshare-esitys. Published on Nov 27, 2019. <https://www.slideshare.net/litkonen/portfoliotyon-tueksi>
- Penttinen, Leena, Skaniakos, Terhi and Lairio, Marjatta (2013): Supporting students' pedagogical working life horizon in higher education. Teaching in Higher Education, 2013. Vol. 18, No. 8, 883894, <http://dx.doi.org/10.1080/13562517.2013.795936>
- Sampson, J. P., Jr., Reardon, R. C., Peterson, G. W., & Lenz, J. G. (2004). Career counseling and services: A cognitive information processing approach.
- Watts, A. G. (2006): Career development learning and employability. The Higher Education Academy – July 2006.
- Vehviläinen, Sanna (2014). Ohjaustyön opas. Yhteistyössä kohti toimijuutta.
- Wenger, Etienne (1998): Communities of Practice. Learning, Meaning and Identity.